

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 11Svp/27/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200329
Dátum vydania rozhodnutia: 25. januára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200329.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. (sudkyňa spravodajkyňa) a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej, JUDr. Pavla Naďa, Mgr. Michala Novotného a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD., v právnej veci žalobcu: STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI, politická strana, Pionierska 1408/28, 925 22 Veľké Úľany, IČO: 42 173 027, právne zastúpeného: AK Juraj Seitz, s.r.o., so sídlom Moyzesova 36, 040 01 Košice, IČO: 47 157 437, proti žalovaným: 1. S. O., S., G. Š.Y. X, XXX XX H., právne zastúpený: JUDr. Tibor Bacsó, advokát, AK so sídlom Floriánska 37, 040 01 Košice 2. ZA LUDÍ, politická strana, Ružinovská 5889/42, 821 01 Bratislava, IČO: 52 581 675, o ústavnosti a zákonnosti volieb poslancov Mestského zastupiteľstva v Košiciach vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré Mesto), takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky žalobu z a m i e t a.

Žalovaní v prvom a druhom rade majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

O d ô v o d n e n i e

I. Žaloba

1. Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 14. novembra 2022 (cez elektronickú schránku) domáhal vydania rozhodnutia o neústavnosti a nezákonnosti volieb do Mestského zastupiteľstva v Košiciach vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré Mesto) konaných dňa 29.10.2022. Žalobca podal kandidátnu listinu pre voľby do Mestského zastupiteľstva v Košiciach dňa 30.08.2022, v ktorom kandidovala S.. S. A., kandidátka za politickú stranu STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI.

2. Uviedol, že podľa oficiálnych výsledkov kandidátka žalobcu vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré Mesto) získala spolu 992 hlasov z celkového počtu 14 006 platných hlasov odovzdaných v

danom volebnom obvode (t.j. 7,08%) a nebola zvoleným kandidátom s tým, že bola v poradí prvým nezvoleným kandidátom.

3. Ako ďalej uviedol, žalovaný v prvom rade podľa oficiálnych výsledkov volieb do Mestského zastupiteľstva v Košiciach vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré mesto) ako nezávislý kandidát získal spolu 1 197 hlasov z celkového počtu 14 006 platných hlasov odovzdaných v danom volebnom obvode (t.j. 8,54%) a bol zvolený za poslanca Mestského zastupiteľstva v Košiciach s tým, že bol v poradí tretím zvoleným kandidátom t.j. posledným zvoleným kandidátom. Podľa oficiálnych výsledkov volieb do Mestského zastupiteľstva v Košiciach získal kandidát za žalovaného v druhom rade S.. M.. L. G. vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré mesto) spolu 1 361 hlasov z celkového počtu 14 006 platných hlasov odovzdaných v danom volebnom obvode (t.j. 9,71%) a bola zvolená za poslanca Mestského zastupiteľstva v Košiciach, s tým, že bola v poradí druhým zvoleným kandidátom, t.j. predposledným zvoleným kandidátom.

4. Žalobca dôvodil tým, že podľa jemu dostupných informácií sa vo volebnej miestnosti v okrsku č. 11 (ZŠ Park Angelinum 8, Košice) nachádzal reklamný predmet (pero) žalovaného v prvom rade ako nezávislého kandidáta za poslanca do Mestského zastupiteľstva v Košiciach. Na uvedenú skutočnosť upozornila žalobcu S.. S. A.Á., ktorá bola upozornená voličmi. Ako dôkaz žalobca uviedol výsluch svedka S. Y., ktorý bol zapisovateľ vo vyššie uvedenej volebnej miestnosti.

5. V tejto súvislosti, s ohľadom na uvedené, žalobca tiež uviedol, že má odôvodnenú pochybnosť o nezaujatosti volebnej komisie, nakoľko predseda volebnej komisie a v jeho neprítomnosti podpredseda si nezabezpečili poriadok vo volebnej miestnosti a umožnili umiestniť reklamný predmet (pero) žalovaného v prvom rade. Takisto je žalobca toho názoru, že hlasy voličov boli nesprávne sčítané v prospech žalovaného v prvom rade a na úkor S.. S. A.. Ako dôkaz navrhol vypočítať členov volebnej komisie S. Y., zapisovateľa, L. G., predsedu, Š. G., I. H., M. Č., S.. N. Q., I. Š., L. H., S.. N. M. M. F. X., všetci členovia volebnej komisie.

6. Žalobca ďalej dôvodil podľa jemu dostupných informácií tým, že vo volebnej miestnosti okrsku č. 19 (SSP mesta Košice, Garbiarska č. 4, Košice) na vnútornej strane paravanu určeného pre vyplnenie volebných lístkov sa nachádzali vylepené vzorové lístky so zakrúžkovaným číslom žalovaného v prvom rade ako kandidáta na poslanca do Mestského zastupiteľstva v Košiciach. Na uvedenú skutočnosť upozornila žalobcu S.. S. A., ktorá bola na to upozornená voličmi. Opakovane s ohľadom na uvedené, keď predseda volebnej komisie, resp. podpredseda volebnej komisie pri neprítomnosti predsedu, nezabezpečili poriadok vo volebnej miestnosti a umožnili vylepiť vzorové volebné lístky so zakrúžkovaným číslom žalovaného v prvom rade z vnútornej strany paravanu, má žalobca aj odôvodnenú pochybnosť o nezaujatosti volebnej komisie a je toho názoru, že hlasy voličov boli nesprávne spočítané v prospech žalovaného v prvom rade a na úkor S.. S.J. A.. Ako dôkaz žalobca navrhol vypočítať za účelom preukázania vyššie uvedeného členov volebnej komisie okrsku č. 19 V.. S. H., K., predsedu volebnej komisie, Z.. H. H., S. P., S.V. G., D. K., A. N., X. Y., S.. Z. W., F.. L. L. K., S. Z.,

7. Žalobca taktiež vo svojej žalobe poukázal na to, že dňa 27.10.2022 bola prostredníctvom sociálnej siete Facebook zverejňovaná reklama na podporu žalovaného v prvom rade ako kandidáta na poslanca do Mestského zastupiteľstva v Košiciach a kandidáta na starostu mestskej časti Košice-Staré mesto a to napriek tomu, že v súlade s ustanovením § 2 ods. 2 zákona o volebnej kampani sa volebná kampaň mala skončiť do 48 hod. pred konaním volieb t.j. 26.10.2022 o 23.59 hod. Uvedené preukazujú snímky z obrazovky s časovým záznamom o ich vyhotovení a tabuľka v ktorej je uvedený počet reklám a čas ich zverejnenia. Do pozornosti žalobca dáva najmä riadky označené číslom 1,2 a 4, kde je dátum ukončenia zverejnenia reklamy až 27.10.2022 a riadok označený číslom 5, kde absentuje údaj o ukončení zverejňovania reklamy. Z toho vyplýva, že reklama bola zverejňovaná až do jej stiahnutia prevádzkovateľom sociálnej siete. Uvedené potvrdzujú aj viaceré internetové články nezávislých médií (napr. <https://korzar.sme.sk/c/23059771/G.-a-dalsim.hrozia-pokuta-za-porusenie-moratoria-nezmysel-tvrdia.html>).

8. Žalobca považuje šírenie a vylepenie vzorových hlasovacích lístkov so zakrúžkovaným číslom žalovaného v prvom rade na vnútornej strane paravanu za činnosť bezprostredne zameranú na podporu žalovaného v prvom rade ako kandidáta za poslanca vo voľbách do Mestského zastupiteľstva v Košiciach, resp. za činnosť bezprostredne zameranú na ovplyvnenie volebného názoru voliča v prospech žalovaného v prvom rade ako kandidáta za poslanca vo voľbách do Mestského zastupiteľstva v Košiciach. Takéto ovplyvnenie má význam pre nerozhodnutých voličov. Ich výber v danom prípade nie je racionálny ale založený skôr na bezprostredných vnemoch a inštinkte voliča. V danom okamžiku mohli hlasovacie lístky so zakrúžkovaným číslom žalovaného v prvom rade, ktoré boli vylepené na vnútornej strane paravanu psychologicky ovplyvniť týchto „nerozhodných“ voličov v prospech žalovaného v prvom rade na úkor S.. S. A.. Rovnaký názor zastáva žalobca aj v prípade umiestnenia reklamného predmetu (pera) žalovaného vo volebnej miestnosti bezprostredne pred vykonaním volebného aktu týchto „nerozhodných“ voličov. V tejto súvislosti tiež žalobca poukázal na to, že rozdiel medzi počtom hlasov, ktoré získal žalovaný v prvom a rade a S.. S. A. je minimálny.

9. Žalobca je toho názoru, že šírenie a vylepenie vzorových hlasovacích lístkov so zakrúžkovaným číslom žalovaného v prvom rade na vnútornej strane paravanu a umiestnenie reklamného predmetu (pera) žalovaného v prvom rade vo volebnej miestnosti predstavuje intenzitu protizákonnosti, ktorá už spochybňuje výsledky volieb do Mestského zastupiteľstva v Košiciach vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré Mesto), a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby do Mestského zastupiteľstva v Košiciach vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré Mesto) a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

10. Podľa názoru žalobcu žalovaný v prvom rade pokračoval vo volebnej kampani, t.j. v rozpore s ustanovením § 2 ods. 2 zákona o volebnej kampani a S.. S. A. nie, volebná komisia nezabezpečila poriadok vo volebnej miestnosti, t.j. riadne si neplnila svoje povinnosti podľa zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 180/2014 Z. z.“), že volebná komisia s ohľadom na svoju zaujatosť podľa názoru žalobcu nesprávne spočítala hlasy voličov v prospech žalovaného v prvom rade a na úkor S.. S. A., t.j. riadne si neplnila povinnosti podľa § 183 zákona č. 180/2014 Z. z.

11. Žalobca navrhol, aby súd rozhodol, že 1. Zápisnica mestskej volebnej komisie o výsledku volieb v meste vo voľbách do orgánov samosprávy obcí 29.10.2022, kód obce 599981, zo dňa 30.10.2022 sa ruší v časti zvolenia nezávislého kandidáta S. O., S., Y. G. Š. X, XXX XX H., N. V., J.. XX.XX.XXXX vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré mesto) za poslanca vo voľbách do Mestského zastupiteľstva v Košiciach s počtom získaných platných hlasov 1 097 a na jeho miesto sa vyhlasuje kandidátka za politickú stranu STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI S.. S. A., Y. G. H. J. XX, H. XXX XX, N. V., J.. XX.XX.XXXX, kód 141 za zvolenú vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré mesto) za poslanca vo voľbách do Mestského zastupiteľstva v Košiciach podľa počtu odovzdaných platných hlasovacích lístkov. 2. Osvedčenie o zvolení S. O., S., Y. G. Š.Y. X, XXX XX H., N. V., J.. XX.XX.XXXX, nezávislého kandidáta za poslanca vo voľbách do Mestského zastupiteľstva v Košiciach, vydané Mestskou volebnou komisiou v obci Košice na základe výsledkov volieb poslancov do Mestského zastupiteľstva v Košiciach konaných dňa 29.10.2022 sa ruší. 3. Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 100%.

12. K žalobe podal žalovaný v prvom rade vyjadrenie podaním zo dňa 12.12.2022 a navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky žalobu podľa § 98 ods.1 písm. h) v spojení s § 312h ods. 2 Správneho súdneho poriadku ako nedôvodnú odmietol, prípadne podľa § 312j ods.1 Správneho súdneho poriadku ako nedôvodnú zamietol a priznal žalovanému v prvom rade náhradu trov konania.

13. Podľa názoru žalovaného v prvom rade, žalobca pokiaľ ide o namietanú neústavnosť volieb poukazuje formálne len na množstvo citácií nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky bez relevance na súvislosť spôsobujúcu neplatnosť volieb resp. dôvodu na zrušenie rozhodnutia volebnej komisie.

14. Žalovaný v prvom rade navrhuje odmietnuť žalobu z dôvodu, že žalobca nepreukázal (ani nenavrhol žiadne dôkazy) o porušení volebného moratória žalovaným v prvom rade pri voľbách do

Mestského zastupiteľstva v Košiciach, žalobca nepreukázal (ani nenavrhol) žiadne dôkazy o porušení volebného zákona v podobe údajného umiestnenia pera a zakrúžkovani hlasov, žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal vzťah medzi tvrdenou protizákonnosťou a neplatnosťou volieb alebo voľby kandidáta, žalobcom tvrdená (ale nepreukázaná) protizákonnosť je minimálnej resp. žiadnej intenzity a nemohla mať vplyv na výsledok volieb.

15. Žalovaný v druhom rade sa vyjadril k žalobe podaním zo dňa 12.12.2022 a navrhol, aby súd žalobu zamietol a súčasne rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Skutkové tvrdenia žalobcu sa nedotýkajú žalovaného v druhom rade, nesmerujú voči žiadnemu úmyselnému alebo nedbanlivostnému konaniu žalovaného v druhom rade, resp. voči konaniu jeho kandidátov.

II.

Posúdenie veci správnym súdom

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa čl. 142 ods. 2 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky rozhoduje s účinnosťou od 1. januára 2021 aj o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy. Konanie vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy je upravené v § 312a až § 312k Správneho súdneho poriadku. Pokiaľ ide o aplikovateľný právny štandard potrebný pre rozhodovanie vo veci bude celkom pochopiteľne Najvyšší správny súd vychádzať z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky v týchto veciach, ako aj z vlastnej rozhodovacej praxe, keď sa táto sformuluje.

17. Podstatou volebnej sťažnosti v danej veci je tvrdenie žalobcu, že má odôvodnenú pochybnosť o nezaujatosti volebnej komisie a je toho názoru, že hlasy voličov boli nesprávne sčítané v prospech žalovaného v prvom rade a na úkor kandidátky žalobcu S.. S. A.. Taktiež poukázal na skutočnosť, že predseda volebnej komisie a v jeho neprítomnosti podpredseda volebnej komisie nezabezpečili vo volebnej miestnosti poriadok a umožnili podľa dostupných informácií žalobcu umiestniť vo volebnej miestnosti v okrsku č. 11 reklamný predmet (pero) žalovaného v prvom rade a v okrsku č. 19 na vnútornej strane paravanu určeného pre vyplnenie volebných lístkov sa nachádzali vylepené vzorové lístky so zakrúžkovaným číslom žalovaného v prvom rade ako kandidáta na poslanca do Mestského zastupiteľstva v Košiciach. Taktiež uviedol, že dňa 27.10.2022 bola prostredníctvom sociálnej siete Facebook zverejňovaná reklama na podporu žalovaného v prvom rade ako kandidáta na poslanca Mestského zastupiteľstva v Košiciach a kandidáta na starostu mestskej časti Košice - Staré Mesto a to napriek tomu, že v súlade s ustanovením § 2 ods. 2 zákona o volebnej kampani sa volebná kampaň mala skončiť 48 hodín pred konaním volieb, t.j. 26.10.2022 o 23.59 hod.

18. Žalobca svoju aktívnu legitímáciu na podanie žaloby odvodzuje od toho, že vo voľbách konaných dňa 29.10.2022 na funkciu poslanca Mestského zastupiteľstva v Košiciach vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré Mesto) kandidovala jeho kandidátka S.. S. A., pričom získala 992 platných hlasov z celkového počtu 14 006 platných hlasov. Žalovaný v prvom rade ako nezávislý kandidát získal na funkciu poslanca Mestského zastupiteľstva v Košiciach vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré Mesto) 1 197 hlasov z celkového počtu 14 006 platných hlasov odovzdaných v danom volebnom obvode. Uvedené má Najvyšší správny súd Slovenskej republiky preukázané z prílohy č. 4 Zápisnice o výsledku volieb v meste vo voľbách do orgánov samosprávy obcí 29.10.2022, kód obce 599981, zo dňa 30.10.2022 a prílohy č. 5 Počet a podiel platných hlasov pre kandidátov na poslancov za volebné obvody v obci za mestá Bratislava a Košice.

19. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konštatuje, že dôvodmi na podanie správnej žaloby sú skutočnosti svedčiace o tom, že :

1. vo volebnej miestnosti okrsku č. 11 bol umiestnený reklamný predmet (pero) žalovaného v prvom rade,
2. vo volebnej miestnosti okrsku č. 19 na vnútornej strane paravanu boli vylepované hlasovacie lístky so zakrúžkovaným číslom žalovaného v prvom rade a

3. žalovaný v prvom rade nezabezpečil stiahnutie svojej volebnej kampane prostredníctvom sociálnej siete Facebook.

20. Ústavný súd v rámci svojej judikatúry už vyslovil, že volebné súdnictvo je z pohľadu ústavného založené na príčinnej súvislosti medzi volebnou vadou (a to objektívnou alebo potencionálnou) a výsledkom volieb, a zároveň na vyvrátiteľnej domnienke, podľa ktorej volebný výsledok zodpovedá vôli voličov. Predložiť dôkazy je povinnosť toho, kto volebné pochybenie namieta (napr. nález sp.zn. PL. ÚS100/07 z 17.09.2008).

21. V tejto súvislosti treba taktiež uviesť, že volebná sťažnosť nie je všeobecným opravným prostriedkom na preskúmanie výsledkov volieb, a potom z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že predovšetkým sťažovateľ v konaní o zákonnosti volieb znáša dôkazné bremeno v tom zmysle, že musí nezákonnosť volieb nie len namietať, ale svoje tvrdenie aj preukázať navrhovanými dôkazmi (m.m. Pl. ÚS17/94, PL. ÚS5/03. PL. ÚS 94/07, PL. ÚS3/2010, PL. ÚS29/2011).

22. S ohľadom na uvedené možno konštatovať, že vo všeobecnosti musia byť splnené tri predpoklady, aby bolo možné vyhovieť volebnej sťažnosti

(i) protizákonnosť, t.j. porušenie zákonov týkajúcich sa volieb

(ii) vzťah medzi touto protizákonnosťou a neplatnosťou volieb alebo voľby kandidáta. a

(iii) intenzita protizákonnosti, ktorá už spochybňuje výsledky volieb, a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosti o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

23. So slobodnou súťažou politických síl prostredníctvom volieb však bytostne súvisia volebné podvody (Fraudes électorales/Wahlbeeinflussungen), ktoré boli vlastné už volebným procesom v štátoch predvojnovoj Európy koncom 19. a začiatkom 20. storočia (k tomu bližšie pozri Joachim,V.: Podvody volební a jejich vliv na platnost voleb. Žižkov: Lad. Štorkán a Al. Jaroš, 1913. s. 4 a nasl.) Termínom „volebný podvod“ sa tu nemá na mysli iba skutok v rovine trestnoprávnej, ale akýkoľvek čin alebo skutok, ktorý je spôsobilý ohroziť alebo vylúčiť čistotu alebo slobodu volieb (ibid, s.5).

24. V zmysle judikatúry ústavného súdu (a tiež podľa modernej teórie ústavného práva) sa uvedený termín transformuje na termín „volebné vady“, pričom voľby môžu byť spochybnené v zásade tromi spôsobmi a to tým, že došlo k volebnej chybe (napríklad nesprávne sčítanie hlasov a iné číselné omyly), k volebnému deliktu (úmyselné nesprávne sčítanie alebo iné falšovanie volieb počas ich priebehu) alebo k neprípustnému ovplyvňovaniu výsledku hlasovania (oblasť nekalej volebnej súťaže a použitých prostriedkov volebnej kampane).

25. Je potrebné na tomto mieste upozorniť, že volebné vady sa v tomto štádiu konania neposudzujú podľa zásad súdnicstva správneho, ale podľa zásad súdnicstva volebného. Volebný výsledok sa zrušuje len vtedy, ak volebná vada mohla mať vplyv na celkové rozhodnutie voličov. Dôležitým komponentom volebného súdnicstva je teda zisťovanie intenzity volebných vád z hľadiska ich vplyvu na výsledok volieb.

26. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konštatuje, že v prípade žalobcom namietaného porušenia zákona č. 180/2014 Z. z. samotné tvrdenie žalobcu o jeho odôvodnenej pochybnosti o nezáujatosti volebnej komisie a jeho názoru, že hlasy voličov podľa jemu dostupných informácií boli nesprávne sčítane v prospech žalovaného v prvom rade a v neprospech žalobcu a jeho kandidátky S.. S. A. z dôvodu toho, že predseda volebnej komisie resp. podpredseda volebnej komisie v neprítomnosti predsedu volebnej komisie nezabezpečili vo volebnej komisii poriadok, a že došlo k porušeniu volebného zákona v podobe údajného umiestnenia pera a zakrúžkovaných hlasovacích lístkov za paravanom, resp. porušenia volebného moratória bez uvedenia konkrétneho dôkazu o tom, že došlo k porušeniu volebného zákona síce možno označiť za potencionálnu volebnú vadu, avšak podľa názoru súdu táto sama osebe bez ďalšieho nie je spôsobilá vyvolať dôvodnosť nezákonnosti a neplatnosti volieb alebo voľby kandidáta. V rámci svojej argumentácie žalobca predostrel určitú skutkovú konštrukciu spočívajúcu v možnosti ovplyvňovania voličov, avšak nepreukázal žiadnym spôsobom vzťah medzi žalobcom tvrdenu protizákonnosťou a neplatnosťou volieb alebo voľby

kandidáta a výsledkom volieb. Žalobcom tvrdená a nepreukázaná protizákonnosť je minimálnej, resp. žiadnej intenzity a nemala tak vplyv na výsledok volieb. Nie každé porušenie volebného zákona vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta.

27. Vzhľadom na uvedené najvyšší správny súd konštatuje, že tvrdeniam predostretým žalobcom nemožno pripísať povahu právne relevantných dôvodov na konanie o žalobe vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb. Tvrdenia žalobcu sa preto javia ako účelové.

28. Podľa zverejnených výsledkov volieb žalovaný v prvom rade vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré Mesto) z celkového súhrnného počtu 14 006 odovzdaných hlasov pre voľby do Mestského zastupiteľstva v Košiciach získal 1 197 hlasov a neúspešná kandidátka žalobcu S. A. 992 hlasov. Pokiaľ sa jedná o počet dosiahnutých hlasov celkovo a vo volebnom obvode ako aj namietaných okrskoch v prípade namietaných volieb do Mestského zastupiteľstva v Košiciach je potrebné si uvedomiť, že medzi zvoleným kandidátom a kandidátkou žalobcu S. A. je rozdiel hlasov 205. V prípade okrsku 11 získali kandidáti žalovaný v prvom rade 63 hlasov a kandidátka žalobcu S. A. 65 hlasov. Vo volebnom okrsku č. 19 získal žalovaný v prvom rade 12 hlasov a kandidátka žalobcu S. A. 9 hlasov. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti udáva, že počet hlasov, ktoré získal žalovaný v prvom rade v okrsku č. 11 a č. 19 nemohol v žiadnom prípade ovplyvniť výsledky volieb do Mestského zastupiteľstva v Košiciach vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré Mesto) z hľadiska poradia úspešnosti žalovaného v prvom rade a kandidátky žalobcu S. A.

29. Podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je zasa uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi so silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy obcí (m.m. PL. ÚS34/99). Zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obcí musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (m.m. PL. ÚS21/94).

30. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia sa vyžaduje, hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (PL. ÚS17/94, PL. ÚS19/94, PL. ÚS60/99). Inými slovami povedané, nie každé porušenie volebného zákona vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb, a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.

31. S ohľadom na uvedené zásady a kritériá správny súd v danom prípade posúdil, či zistené skutočnosti jednotlivo, alebo spoločne sú ústavne relevantným porušením príslušných ustanovení zákona a ústavy.

32. Za zásah do základného práva slobodne voliť treba považovať najmä neprípustné ovplyvňovanie voličov, ku ktorému dochádza počas volebného moratória.

33. Účelom volebného moratória je podľa ústavného súdu v zásade relatívne upokojenie vyhrotenej atmosféry pred voľbami a zabránenie šírenia zvlášť takých náhlych informácií o kandidátoch, na ktoré už nemožno riadne reagovať v kampani. S tým súvisí aj zákaz šírenia týchto informácií v bezprostrednej blízkosti miestností, kde už volič bezprostredne pred samotnou voľbou uvažuje nad kandidátom, ktorého si vyberie (PL. ÚS78/2011).

34. Ústavný súd v súvislosti s volebným moratóriom pripomína, že pri posudzovaní volebných väd je potrebné nepodceňovať voliča. Len intenzívnejší (veľmi agresívny a ofenzívny) tlak na voliča spôsobilý ovplyvniť tvorbu jeho slobodnej vôle je volebnou vadou, ktorej dôsledkom môže byť neplatnosť volieb (porov. PL. ÚS14/2011, PL. ÚS118/07). Ústavný súd pri posudzovaní možnosti

ovplyvniť tvorbu slobodnej vôle voliča musí predpokladať rozumnú mieru sebaurčenia voliča, aby odolal tlaku určitej intenzity.

35. Žalobcom namietané porušenie volebného moratória je podľa názoru správneho súdu nepatrnej intenzity. V tomto smere správny súd nenašiel dôvody nezákonnosti alebo neústavnosti volieb poslancov Mestského zastupiteľstva v Košiciach vo volebnom obvode č. 10 (mestská časť Staré Mesto).

36. Vzhľadom na význam volieb v demokratickej spoločnosti a z neho vyplývajúcu prezumpciu ich ústavnosti a zákonnosti je na sťažovateľovi, aby v záujme prijatia jeho sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie (pri predbežnom prerokovaní) kvalifikovaným spôsobom označil také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sú reálne možné, prípadne aspoň pravdepodobné a súčasne že sú spôsobilé preukázať také porušenie volebného zákona, ktoré by v konečnom dôsledku odôvodňovalo záver o inom výsledku volieb, než aký bol vyhlásený. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahradzovať, prípadne dopĺňovať činnosť na to povolaných volebných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (Pl. ÚS3/2010).

37. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky opakovane uvádza, že pri rozhodovaní o ústavnosti a zákonnosti volieb je dôležitou tá skutočnosť, aké dôvody uvedenie žalobca v samotnej žalobe. Ak žalobcom uvedené dôvody sú také, že je vylúčené, aby mohli naplniť pojem „neústavnosť alebo nezákonnosť volieb“, potom súd žalobu zamietne.

38. S ohľadom na obsah argumentácie žalobcu Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v závere poukazuje na to, že volebné súdnictvo je z pohľadu ústavného založené na príčinnej súvislosti medzi volebnou vadou (a to objektívnou alebo potencionálnou) a zložením zastupiteľského zboru, a zároveň na vyvrátiteľnej domnienke, podľa ktorej volebný výsledok zodpovedá vôli voličov. Predložiť dôkazy k vyvráteniu tejto domnienky je povinnosťou toho, kto volebné pochybenie namieta. (napr. nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS100/07 to 17.septembra 2008).

III.

Záver

39. Najvyšší správny Slovenskej republiky berúc do úvahy všetky zistenia konštatuje, že tvrdenia žalobcu na základe ktorých namieta nezákonnosť volieb poslancov do mestského zastupiteľstva konaných dňa 29.10.2022, nepredstavuje v okolnostiach daného prípadu také porušenie ústavy a zákona o voľbách, ktoré by mohli podstatným spôsobom reálne ovplyvniť výsledok volieb. Z uvedených dôvodov správny súd dospel k záveru, že jeho skutkové zistenia v danom prípade neumožňujú vysloviť záver a hrubom alebo závažnom porušení volebných predpisov pri voľbách do mestského zastupiteľstva konaných dňa 29.10.2022. Žalobca nepreukázal porušenie zákona č. 180/2014 Z. z., ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s namietaným výsledkom volieb.

40. O nároku na náhradu trov konania rozhodol Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 167 ods.1 Správneho súdneho poriadku a vzhľadom na úspech žalovaných v konaní im priznal úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov v tomto konaní. O výške náhrady trov rozhodne osobitným uznesením asistent Najvyššieho správneho súdu v zmysle § 175 ods. 2 Správneho súdneho poriadku.

41. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 5:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.